

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Dalje.)

Premotrimo še šolske razmere. Nekedaj ni bilo toliko šol, kolikor jih je sedaj, kajti takrat bilo je malo šolarjev. Kako neki to? Ker so hodili samo otroci premožnejših starišev v šolo in sploh otroci takšnih starišev, katerim je bilo kaj mari, da bi se njihovi otroci kaj naučili. Silil ni nihče nikoga v šolo. Dandanes je, hvala Bogu, vse drugače. V šolo mora vsak otrok, bodi si premožnih ali ubožnih starišev. če le ima zdrave ude in zdrav mozeg v kosteh. Dandanes mora vsak otrok skrbeti za tiste zaklade, katerih niti rja, niti molj ne sné. Dandanes imamo, hvala Bogu, že mnogo starišev, kateri hodijo, kakor nekdanj Marko, po letu bosi, da po zimi otroke za šolo obujejo. Čast, vso čast takim starišem! Hvalo in zahvalo pa še našemu občnemu očetu, presvitlemu cesarju — postavodajalcu, ki po svojih učiteljih naše mladini iste zaklade pripravljajo! — Šolska postava, katero so naš cesar dali l. 1869., je najlepše delo Njihovo. Da se le skozi dobro, splošno izobraženje npravnost in značaj ljudstva požlahtnjuje, rekli so naš cesar vže davno.

Najdražji dar, katerega smo Avstrijanci iz cesarjevih rok prejeli, pa je „postava za občine“. Občine dobile so pravico, da si volijo občinske zastope, katerim so vse občinske zadeve izročene.

Ravno tolike vrednosti je „domovinska postava“, katera zaščituje vsakemu Avstrijancu njegovo domačijo ter preskrbi njega in njegovo obitelj, ako uboža.

A krona vsega, kar so storili naš cesar za svoje državljane, pa je „ustava in državni zakonik“. Z le-tema so presvitli cesar pokazali, kako zelo skrbijo za blagor svojih ljudstev; kajti ž njima so dovolili svojim podložnikom, da se smejo po izvoljenih zastopnikih (poslancih) postavodajstva vdeleževati.

Vse te navedene postave in dela pa so le zrnica proti temu, kar so presvitli cesar v teku 40 let za blagor svojih podložnikov storili. Vendar pa lahko samo iz teh sklepamo in uvidimo, da je cesarjeva najiskrenejša želja in da delujejo cesar z vsemi močmi, ne da bi se ozirali na svojo lastno osebo, le na to, da bi osrečili — svoje Avstrijance, svojo Avstrijo!

Ta želja pa se jim tudi mora izpolniti; za to jamčimo mi, njihovi podložniki. Z združenimi močmi dosegli bomo vse, kar človeško srce pozeleti in človeške moči le doseči zmorejo. Za našega občnega očeta, presvitlega cesarja Franca Jožefa I. in za našo domovino naj velja kri in življenje! To prisegamo danes, ko slavimo 40letnico vladanja Njih Veličanstva, pred podobo cesarjevo ter kličimo iz dna naših

zvestih in udanih src, naj donijo naši klici k najvišjemu vladarju vseh svetov: „Bog ohrani, Bog obvaruj, nam cesarja, Avstrijo!“ — Živeli cesar, živela domovina!! Živio! Živio! Živio!
(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Hmelj in njegovo pridelovanje.

(Konec.)

Na večih krajih smuka se listje z zeli, nekaj iz navade, nekaj pa za to, ker se misli, da bode hmelj zato brž dozorel ali pa sploh, ker dene to bojda hmelju dobro. Ali ta misel je kriva. Listje je potrebno za to, da se češulje lepo vzrastejo, saj je listje pri drevesu to, kar so pri človeku pljuča. Listje vzprejme mnogo redilnih snovi iz zraka ter jih vdela za zel in še le take so potlej pripravne za češuljo, za njeno hrano.

Iz tega se razsodi lahko, da je smukanje listja s hmelja škodljivo, češulja je slabša in torej manj vredna. Samo tačas, če hodi za krmo prav tesno, daje se opravičiti tako smukanje in naj se opravi to delo le blizu časa, ko že hmelj dozoreva!

Trga se hmelj naj z vso skrbjo, ker na to pride veliko pri ceni, kako da se hmelj spravi. Pivar kupi, če gre za pravo, v hmelji le moko, ki je v hmelji, vse drugo nima za nj cene in zato mu ni vse eno, kaj da je v hmelji, napačne češulje, dolgi držki, kosi ovijač, listje in enako. Ako je teh reči pa v hmelji, razumeje se, da ne da za nj veliko. Kupei in pivarji imajo v tem bistre oči in dober spomin ter se izognejo tacim hmeljarjem, pri katerih se spravlja hmelj z drugo sodrgo. Naravno pa je, da pridejo vselej radi k tacim, ki imajo dobro, čisto blago. Kdor hoče tako blago, mora, kedar trga hmelj, odpraviti češulje, ki niso lepe barve, ne dobre vzrasti pa tudi take, ki so prevelike; blago prve vrste je le tedaj, če ima češulje dobre barve na celo kratkih držkih in je brez listja, ovijač itd.

Suši se hmelj na pleterkah, 1,7 metra dolgih in 0,80 metra širokih. Le-te se obesijo na vrvicah druga nad drugo, morajo pa se tako nategniti, da niso tam bolj globoke, tu pa bolj plitve, kajti tako bi se kopičile češulje v globinah in bi se torej ne sušile prav, povsod enako. Kjer je veliko hmelja, tam ga sušijo v posebnih sušilnicah, ki jih kurijo. Sušenje je važno pri hmelji, kajti sicer splesni in ni za rabo. Slabo sušenje skazi lahko najboljšo žetvo. Sušenje na pletarkah je boljše, kakor pa na diljah, najboljše pa je v sušilnicah, kajti tu se suši hmelj redno, hitro in enako na vseh platéh.

Izpoznaš pa, kedar je hmelj dovolje suh,

